

L-EWWEL SENA

MALTI

HIN: SAGHTEJN

Isem: _____

Klassi: _____

ISTRUZZJONIJIET LILL-ISTUDENTI:

- Wieġeb il-mistoqsjiet kollha kif mitlub/a.
- Ortografija, punteggjatura, sintassi, ideat u preżentazzjoni tajbin jgħinuk biex tikseb riżultati aħjar.

GĦALL-UŻU TAL- GĦALLIEMA

SKEMA TA' MARKI

Mistoqsjja	A	B	C	D	E	F(i)	F(ii)	G	TOTAL
Marki	10	26	4	6	6	10	18	20	100
Marki tal-istudent/a									

KUMMENTI

SILTA GHALL-ISTHARRIG

Aqra sewwa din is-silta u wara wiegeb il-mistoqsijiet.

FID-DEŽERT

Qatt m'għandna niftaħru b'dak li għandna. Hawn min jaħseb li għax għandu l-flus, jista' jagħmel li jrid fid-dinja! Imma mhux hekk, tafux! Din l-istorja ċkejkna se turina kemm dan huwa tabilhaqq minnu. (par. 1)

Kien hemm wieħed raġel li kellu ħafna flus. Kien dejjem jiftaħar bil-flus li kellu. "Jien ma jonqosni xejn!" kien dejjem jgħid. "Bil-flus li għandi jien nista' nagħmel li rrid!" (par. 2)

Darba wahda dan is-sinjur fettillu jmur jagħmel vjaġġ fid-deżert u ha miegħu żewġ qaddejja. Matul il-vjaġġ kellu jaqsam deżert kbir. Waqt li kienu qegħdin jaqsmu dan id-deżert, qamet maltempata kbira tar-ramel, u s-sinjur u l-qaddejja tiegħu spicċaw biex intiflu mill-bqija tan-nies l-oħrajn li kienu marru magħhom fuq dan il-vjaġġ. (par. 3)

F'dik ix-xemx tikwi s-sinjur u l-qaddejja tiegħu kienu mejtin bil-għatx, għax ma kellhomx ilma. Lanqas ma kienu jafu fejn qegħdin u ftit kellhom tama li jsibuhom. (par. 4)

Wieħed mill-qaddejja qal lil dak is-sinjur: "Int dejjem tiftaħar li bil-flus li għandek tista' tagħmel li trid! Ara ġġibx ftit ilma għax ser immut bil-għatx!" Dak is-sinjur fehem li bil-flus kollha li kellu ma setax iġib l-ilma ħalli jixorbu! (par. 5)

(Addattament minn artiklu ta' Charles Casha)

A. FEHIM IT-TEST

(10 marki)

- Skont l-ewwel paragrafu, x'jaħseb li jista' jagħmel min għandu l-flus?

(1)

- Fejn mar is-sinjur u lil min ha miegħu?

(2)

3. X'ġara waqt li kienu qegħdin jaqsmu d-deżert?

4. Kif spicċaw is-sinjur u l-qaddejja tiegħu?

(1)

5. X'kellhom bżonn f'dik ix-xemx tikwi? Ghaliex?

(2)

6. X'qallu wieħed mill-qaddejja lis-sinjur?

(2)

7. Ikteb it-tagħlima ta' din l-istorja mill-aħħar paragrafu.

(1)

B. GHARFIEN IL-LINGWA

(26 marka)

(i) ANALIŻI TESTWALI

1. Il-fraži ***jien ma Jonqosni xejn*** (par. 2) tfisser:

(a) għandi kollox ____; (b) m'għandi xejn ____; (c) ma rrid xejn ____.

(1)

2. Li kienu marru magħħom (par. 3)

Għal min qiegħed jirreferi l-pronom ***hom*** fil-kelma magħħom? _____

(1)

3. *Kienu mejtin bil-ghax (par. 4)* turina li huma kienu neqsin mill-ilma.

Iva _____ Le _____

(1)

4. Sib u ikteb il-verb f'din il-fraži: *dak is-sinjur fehem li bil-flus....(par.5)* _____

(1)

(ii) LESSIKU / VOKABULARJU

Mis-silta sib il-kliem li jfisser l-istess bħal:

5. wisq (par. 2) _____

6. kumplament (par. 3) _____

7. taħraq (par. 4) _____

8. sefturi (par.5) _____

(4)

(iii) SINTASSI / SENTENZI

Ikteb f'sentenza waħda mingħajr ma tibdel it-tifsira.

9. Kien hemm wieħed raġel li kellu ħafna flus. Kien dejjem jiftaħar bil-flus li kellu.

(1)

Għaqqad dawn iż-żewġ sentenzi mingħajr ma tuża ***u***.

10. Darba waħda dan is-sinjur fettillu jmur jagħmel vjaġġ fid-deżert. Ha miegħu żewġ qaddejja.

(1)
(iv) GRAMMATIKA U MORFOLOGIJA

11. Aqsam dan il-kliem f'dawk li fihom il-vokali tal-leħen u dawk li għandhom il-vokali bħala parti mill-kelma.

importanti; inkompli; iktar; interessanti; infittex; inkun

Vokali tal-leħen

Vokali tal-kelma

(6)

12. Imla l-vojt skont l-għerq mogħti.

- (a) Aħna bqajna (f-t-x) _____ sa tard bil-lejl.
 (b) Il-plural ta' bitħa (b-t-ħ) huwa _____.
 (c) L-Alpi kważi dejjem miksijin (s-l-ġ) _____. (3)

13. Oħrog verb minn dak mogħti fil-parentesi.

- (a) Marija _____ (kiteb) lill-habib tagħha.
 (b) Is-sena li għaddiet aħna _____ (mar) Londra.
 (c) Nhar is-Sibt _____ (sar) t-tlielaq tal-karozzi. (3)

14. Ikteb il-kelma t-tajba fil-vojt. (Xbajt, għatba, kbar, bieb)

- (a) Aħna noqogħdu _____ u _____.

(b) Dawn il-flejtijiet _____ hafna.

(c) _____ sal-ponta ta' mnieħri f'dan l-istorju.

C. L – ASPETT SIMBOLIKU FL-ISFOND LINGWISTIKU POPOLARI

(4 marki)

Imla l-vojt biex tifforma l-Qawl jew l-Idjoma.

1. Ix-xemx titla' u x- _____ tinżel għal kulħadd.
2. Bil-qatra l-qatra timtela _____ .
3. Hin bla _____ ġass kollox idur bih.
4. Sar minn kull _____ meta ra l-karozza ġejja lejh.

D. HILIET FIL – MALTI KOMUNIKATTIV

(6 marki)

Ikteb xi punti biex turi x'tagħmel inti kuljum minn xħin tqum u tmur l-iskola sakemm titlaq mill-iskola kif iddoqq il-qanpiena.

Inqum _____

E. TIFTIX – TRAWWIM KULTURALI – FOLKLOR

(6 marki)

Ikteb tliet (3) sentenzi fuq xi wieħed mis-suġġetti li fittixt dwaru għall-proġett tal-folklor.

Isem tas-suġġett: _____

F (i) LETTERATURA – POEŽIJA – NADRIET 1

(1)

Wiegeb A, B, C

A.*San Frangisk u l-Gamiem* ta' Gużè Delia

Kollha daru mar-Raħeb tal-Verna,
Fuq dirghajh, madwar rasu, m'idejh ...
Rashom ċkejkna jħokkulu ma' wiċċu,
Dik ġarsithom imsammra f'għajnejh!

Il-Qaddis żiegħel bihom, daħk il-hom,
Daħka ġelwa ta' mħabba, ta' ferħ,
Rasshom miegħu, ma' sidru, fuq qalbu,
Donnu fihom sab l-hena u s-serħ.

1. Min hu r-Raħeb tal-Verna?

(1)

2. Fejn marru l-ħlejjaq ċkejknin?

(1)

3. Ikteb żewġ kelmiet li jirrimaw.

(1)

4. Dawn iż-żewġ strofi jissejħu _____

(1)

B. Qabbel billi tagħmel (✓) fil-kaxxa t-tajba

	Lil Ommi	Il-Holma t'Alla	Tifħira lil Malta
1. F'din il-poezija l-poeta jgħidilna li isem Malta jfisser għasel.			
2. Il-poeta jixtieq jinsa l-problemi u l-mard.			
3. Hawnhekk irridu nirfsu bil-mod, fis-skiet u l-qima.			

(3 marki)

C. AKTAR NADRIET POETIČI

Aghżel poežija **WAHDA** mil-lista u ikteb il-ħsieb tagħha.

distanza ta' Tarċisju Zarb, Dik Mewġa! ta' Anastasju Cuschieri, *Rahal Twelidi* ta' Karmenu Vassallo
Il-Kebbies Tal-Fanali ta' Anton Buttigieg, *Xita* ta' Mary Meylak

(3)

F. (ii) LETTERATURA – PROŽA

(18-il marka)

A. STEJJER TAL-LINKA – Sedqa

Imla l-vojt bi kliem li jagħmel sens.

1. Fi “*L-Istorja tal-Hmar*”, in-nannu qal lit-tfal li huma jsiru sinjuri meta

_____ . (1)

2. “*Fl-Istorja ta' Jo*”, niltaqgħu ma’ tifla tbatibid *bid-disleksja*, li għalhekk kienet titgħallek
 _____ . (2)

3. “*L-Aħħar Merill tad-dinja*” telaq minħabba _____ . (1)

4. “*Buzzy*” kien _____ . (1)

5. Fl-istorja “*L-Iskola*” t-tifla kienet tiddejjaq tmur l-iskola meta jkun temp sabiħ għax kienet
 tippreferi _____ . (1)

6. “*Jason Grima*” kien joqgħod man- _____ . (1)

7. Fl-istorja “*Bil-ħarqa u bil-limousine*” niltaqgħu ma’ _____ . (1)

8. “*Sunny*” kien tifel li xtaq omm u _____ . (1)

B. ZITO ZANDARELL ta' Carmel G. Cauchi

(i) Kompli s-sentenzi

1. Stefan u Melissa ltaqgħu ma' Zito _____. (1)
2. It-tifel aljen kien qiegħed jistaħba _____. (1)
3. Fl-iskola, Zito kien jieħu sehem fit-_____. (1)
4. Is-Sur Rospo ried ibiqx l-istorja ta' Zito lil _____. (1)

(ii) Ikteb madwar tletin (30) kelma fuq **wieħed / wahda** minn dawn il-karattri:

Zito, Stefan, Melissa, Rospo

(5)

G. KOMPONIMENT

(20 marka)

Ikteb madwar 150 kelma dwar **WIEHED** minn dawn. Ikteb fuq karta separata.

1. X'inħobb nagħmel fil-ħin liberu tiegħi
2. Harġa ma' sħabi
3. Ĝurnata li ma ninsa qatt
4. Film li għoġobni ħafna
5. Dakinhar li mar id-dawl